

УКРАЇНСЬКА ОНОМАСТИЧНА КОМІСІЯ НАПЕРЕДОДНІ 60-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ: ПІДСУМКИ РОБОТИ Й ПЕРСПЕКТИВИ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті запропоновано аналіз діяльності Української ономастичної комісії (УОК) із часу її заснування й до сьогодні; зацентровано увагу на основних напрямках науково-організаційної роботи цієї установи при Відділенні літератури, мови та мистецтвознавства НАН України; схарактеризовано мету й завдання друкованого органу Комісії — бюлетеня «Повідомлення Української ономастичної комісії»; розглянуто склад УОК у різні періоди її діяльності; наголошено на важливості подальшої роботи Української ономастичної комісії і перспективах її діяльності з огляду на розвиток ономастичної науки й дедалі більше зацікавлення в суспільстві різними аспектами функціонування власних назв.

Ключові слова: Українська ономастична комісія, бюлетень «Повідомлення Української ономастичної комісії», відділ ономастики Інституту української мови НАН України, ономастичні студії, назвознавчі осередки.

Розвиток науки неможливий без чіткого окреслення завдань роботи в різних її галузях та організації діяльності наукових колективів. Важливе також розуміння актуальності розв'язання тих чи тих наукових проблем, потреби згуртування фахівців, які працюватимуть задля цієї мети. З огляду на це особливого значення набуває створення спеціальних структурних підрозділів, які докладатимуть цілеспрямованих зусиль у справі організації роботи з конкретного наукового напрямку — груп, відділів, комісій тощо. У цьому контексті заслуговує на увагу діяльність Української ономастичної комісії — наукової установи при Відділенні літератури, мови та мистецтвознавства НАН України, яку було створено 1960 р. на базі академічного Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні. Однак ідея формування такого органу виникла раніше. Цьому посприяло виділення в 50-і роки ономастики як окремої галузі мовознавчих досліджень і розуміння важливості аналізу онімних фактів для розв'язання не лише лінгвістичних, а й історичних проблем. Відправним пунктом став IV Міжнародний з'їзд славістів, який відбувся 1958 р. у Москві. На ньому ономастику було визнано органічною й важливою ділянкою слов'янознавства, що має широкі перспективи. На виконання рішень з'їзду при Міжнародному комітеті славістів 1958 р. було створено постійну комісію зі слов'янської топоніміки й ономастики [7: 3], а при вченій раді Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР — ономастичну комісію, завданням якої було організувати роботу науковців-мовознавців зі збирання, систематизації й подальшого опису різних класів онімної лексики. Проте інтерес до назвознавства був не лише в лінгвістів, але й в істориків, археологів, етнографів, географів, представників тих наук, які також використо-

вують у своїх студіях онімну лексику. Саме тому у зв'язку із зацікавленням ономастикою з боку науковців немовознавчих дисциплін, зокрема таким її розділом, як топоніміка, 1959 р. при Українському комітеті славістів також було створено ономастичну комісію. Зазначені заходи активізували діяльність як українських ономастів, так і назвознавців з інших слов'янських країн, що виявилось в організації національних і міжнародних ономастичних форумів. Першою була національна ономастична конференція в Угорщині, яка відбулася 1958 року, другою — міжнародна ономастична конференція в Польщі (Краків, 1959 р.). Обидва заходи було присвячено окресленню невідкладних завдань у галузі назвознавчих досліджень, перспектив розвитку слов'янської ономастики. Важливо відзначити, що на установчій ономастичній конференції в Кракові було створено Міжнародну ономастичну комісію й сформовано такий її склад: В. Ташицький (Польща) — голова, В. Шмілауер (Чехословаччина) — заступник голови, М. Карась (Польща) — учений секретар. Серед членів комісії — Ф. Безлай (Словенія), І. Дуриданов (Болгарія), Р. Фішер (Німецька Демократична Республіка), К. К. Цілуйко (Україна). Створення Міжнародної ономастичної комісії стало поштовхом до організації відповідних національних комісій у всіх слов'янських країнах, науковці яких були зацікавлені в розвитку ономастичних студій.

В Україні 1959 р. було скликано І Республіканську нараду з питань топоніміки й ономастики. Її ініціатором був уже згаданий К. К. Цілуйко, на той час заступник директора Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР, який добре розумів «величезні можливості науки про власні найменування» [4 : 7]. Аналізові підсумків роботи міжнародної ономастичної конференції в Кракові та І Республіканської наради з топоніміки й ономастики в Києві було присвячене розширене засідання Відділу суспільних наук АН УРСР (14.01.1960 р.), на якому ухвалено таку резолюцію: «З метою належної підготовки до V Міжнародного з'їзду славістів і всебічного планомірного дослідження української топонімії <...> створити комітет з топоніміки та ономастики, який координував би наукову діяльність у цій галузі мовознавців, істориків, географів як установ АН УРСР, так і вищих навчальних закладів, музеїв та архівів Міністерства вищої та спеціальної середньої освіти УРСР, Міністерства культури УРСР, а також здійснював би відповідну координацію роботи з науковими установами АН УРСР та республіканських академій наук <...>» [1 : 15]. На підставі цієї резолюції 10.02.1960 р. при Бюро відділу суспільних наук АН УРСР було створено Комісію з топоніміки та ономастики, яку очолив К.К. Цілуйко. У квітні 1962 р. її перейменовано на Українську ономастичну комісію (УОК). Метою Комісії було координувати наукову, методичну і науково-організаційну роботу назвознавчих осередків задля забезпечення всебічного розвитку ономастики в Україні. Для досягнення цієї мети визначено такі основні завдання: 1) обговорювати плани науково-дослідної роботи в галузі ономастики; 2) визначати послідовність вивчення різних онімних класів відповідно до науково-теоретичних і практичних завдань мовознавчої науки; 3) готувати проекти інструкцій, програм і планів ономастичних досліджень; 4) координувати дослідження з ономастики між науковими установами України й відповідними установами СРСР та країн соціалістичної співдружності; 5) участь (як члена Міжнародної ономастичної комісії) у розробленні загальних питань розвитку слов'янської ономастики; 6) організовувати конференції з різних питань ономастичної теорії і практики; 7) сприяти підготуванню навчальних

довідників і словників з ономастики; 8) координувати роботу у сфері вивчення топонімії з Українським географічним товариством; 9) надавати консультативну допомогу органам Верховної Ради, міністерствам і відомствам республіки у вирішенні різних практичних питань, які виникають у процесі підготування довідників з адміністративно-територіального устрою, а також енциклопедій, словників і географічних атласів; 10) консультувати Міністерство освіти в справі організації навчання фахівців у галузі ономастики, а також з питань використання онімного матеріалу в навчальній і виховній роботі середньої школи [Архів].

Отже, Українська ономастична комісія стала основним координаційним центром з розвитку ономастичних студій у республіці. Крім цього, на неї було покладено низку інших важливих завдань, а саме — провадити широку науково-дослідну, науково-консультативну й редакційно-видавничу роботу.

Перші десять років діяльності УОК позначені організацією важливих наукових заходів, серед яких — II Республіканська ономастична нарада, що відбулася 1962 р. в Києві за участю ономастів з 12 союзних республік; III Республіканська ономастична (гідронімічна) нарада, робота якої тривала протягом 28—30 жовтня 1965 р. в Києві, та IV Республіканська ономастична конференція в Одесі 1969 р. За цей період було налагоджено наукову роботу регіональних ономастичних осередків, що дало підстави голові Комісії К. К. Цілуйку констатувати: «Немає такого міста, такої кафедри, де б не велася робота з якоїсь галузі ономастики. Саме цьому рухові ми зобов'язані тим, що зараз ведуться інтенсивні розвідки з різних підрозділів ономастики переважно мовознавцями <...>» [6 : 6].

Важливим для розвитку назвознавчих студій в Україні було впорядкування ономастичної картотеки, яка почала формуватися ще в дореволюційні роки, але з того часу збереглося небагато карток. Її активно поповнювали онімним матеріалом упродовж 20–40-х років XX ст. науковці, які цікавилися ономастичною проблематикою, зокрема М. С. Грушевський. Проте систематична робота з комплектування ономастичної картотеки почалася лише з кінця 40-х років завдяки наполегливості й цілеспрямованій діяльності К. К. Цілуйка. І зусилля ономастів не були марними, адже сьогодні у фондах ономастичної картотеки налічується понад 1 млн карток [2 : 258]. Це, безперечно, вагоме підґрунтя для сучасних і майбутніх ономастичних досліджень. Розроблення перспективного плану розвитку ономастики в УРСР на 1963–1973 рр. також стимулювало назвознавчі студії [1 : 16–17].

Значну роль в «організації та координації наукової роботи з ономастики та в розвитку досліджень власних найменувань в Україні» [4 : 8] відіграв друкований орган УОК — бюлетень «Повідомлення Української ономастичної комісії», перший випуск якого побачив світ 1966 р. Його завданням було інформувати українських ономастів й інших небайдужих до назвознавства науковців про найрізноманітніші аспекти функціонування української онімної лексики в часі й просторі, її місце в слов'янському онімконі, ознайомлювати з актуальними проблемами вітчизняних ономастичних досліджень, надавати на своїх сторінках фахову консультативну допомогу як науковцям, так і іншим зацікавленим особам з тих чи тих питань ономастичної теорії і практики. Крім цього, у бюлетені друкували доповіді, виголошені на засіданнях УОК, хроніку ономастичних заходів, що відбувалися як в Україні, так і за її межами, бібліографію праць із назвознавства, які виходили в Україні й інших республіках СРСР та за кордоном.

Упродовж 70-х років УОК активно співпрацює з Інститутом історії АН УРСР (упорядкування історичної топонімії під час укладання Історичного атласу УРСР), видавництвом «Українська радянська енциклопедія» (підготовча робота до видання «Історії міст і сіл» у 26-ти т.), відділом роботи рад Президії Верховної Ради УРСР (у справі найменувань і перейменувань населених пунктів), розвиває наукові зв'язки з Міжнародною ономастичною комісією (МОК) при Міжнародному комітеті славистів і Міжнародним комітетом ономастичних наук, що функціонував під егідою ЮНЕСКО [5 : 3–5]. Серед наукових заходів того періоду — організація роботи V ономастичної міжвузівської наукової конференції з проблем розвитку ономастики Південної України, яка відбулася 15–17 квітня 1975 р. в Запоріжжі.

Із березня 1982 р. Українську ономастичну комісію очолив д.ф.н. А. П. Непокупний (заступники голови — д.ф.н. М. М. Пешак, к.ф.н. О. С. Стрижак, секретар — м.н.с. О. П. Карпенко). У 80-х роках члени УОК працювали над комплексною науковою темою «Антропонімія України XVII ст. (за матеріалами козацьких реєстрів 1649 р.)». До роботи над нею було залучено також ономастів з різних регіонів України. Окрему увагу в цей період УОК приділяє і практичним питанням ономастики, передусім тим, що стосувалися правопису власних географічних і особових назв. Крім цього, Комісія провадила активну консультативну роботу, надаючи фахову допомогу столичним нотаріальним конторам, РАГСам і Київському метрополітену щодо особливостей функціонування й написання антропонімів, найменування станцій метро тощо. Слід відзначити також участь членів УОК у V Міжнародному конгресі археологів-славистів, що відбувався в Києві у вересні 1985 р. З доповідями виступили В. В. Німчук («Найдавніша епіграфіка у світлі соціолінгвістики й історії мови (на ономастичному матеріалі)») і І. М. Железняк («Етнічна характеристика Поросся за даними гідронімії»).

Зміцненню зв'язків ономастів з істориками, географами й етнографами сприяла співпраця Української ономастичної комісії із секцією топоніміки Українського географічного товариства, з академічними інститутами історії, археології, мистецтвознавства, фольклору й етнографії ім. М. Рильського. Водночас УОК брала участь у заходах, організованих Міжнародною ономастичною комісією, зокрема А. П. Непокупний був членом оргкомітету з проведення XV Міжнародного ономастичного конгресу в Лейпцизі 1984 р.

У 1985 р. було затверджено перспективний план роботи УОК на найближче двадцятиліття (1985–2005 рр.). Основним завданням українських ономастичних осередків, роботу яких координувала Українська ономастична комісія, було визначено вивчення топонімів (гідронімів і ойконімів) та антропонімів (прізвищ). Крім цього, було наголошено на важливості подальшого збирання матеріалів з місцевої гідронімії і мікротопонімії, підготовки посібників з назвознавства для вищої школи задля пропагування ономастичних знань серед студентів. На перспективу було заплановано видання словника назв непротічних водойм (озер, боліт, ставків тощо), матеріали якого, а також виданого раніше «Словника гідронімів України» мали закласти базу для «Гідронімічного атласу України» [Архів]. На основі доповідей, виголошених на засіданнях УОК, підготовано колективну працю «Міжетнічні зв'язки в українській антропонімії XVII ст.: “Реєстри всього Війська Запорозького” 1649 р. і мовно-територіальні контакти» (відп. ред. А. П. Непокупний; К., 1989).

Отже, як бачимо, період 80-х років у діяльності Української ономастичної комісії був не менш плідним, ніж у попередні десятиліття. Щоправда, порівняно з 60-ми й 70-ми роками, у 80-і УОК уже не мала змоги інформувати про свою діяльність на сторінках бюлетеня «Повідомлення Української ономастичної комісії», який припинив свій вихід на 15-му випуску в 1976 р. «через скорочення кількості спеціалізованих друкованих органів у СРСР» [4: 9].

У 90-і роки Українська ономастична комісія основну увагу зосередила на організації всеукраїнських ономастичних конференцій. За її участю було проведено VI Республіканську ономастичну конференцію в Одесі (1990 р.) і VII Всеукраїнську ономастичну конференцію «Питання сучасної ономастики» в Дніпропетровську (1997 р.; тепер Дніпро. — С. В.). Крім цього, на основі доповідей, виголошених на засіданнях УОК у 80-і роки, присвячених проблемі дослідження українського антропонімікону XVII ст. (за матеріалами козацьких реєстрів 1649 р.), було підготовано ономастичну частину «Додатків» до виданої 1995 р. пам'ятки «Реєстр Війська Запорозького 1649 року» (К., 1995), зокрема такі статті: «Ідентифікація особи в Реєстрі» (Р. І. Остап), «До походження прізвищевих назв реєстру (спроба етимологічного словника)» (Р. І. Остап), «Культурно-історичні обрії Реєстру Війська Запорозького 1649 року» (А. П. Непокупний).

Період середини 90-х років позначений спадом активності організаційно-координаційної роботи Української ономастичної комісії, що було, напевно, пов'язано з активізацією цього напрямку діяльності у відділі ономастики Інституту української мови НАН України, який очолювала на ту пору д.ф.н. І. М. Желєзняк. Саме цей відділ став тим центром, де ономасти з різних регіонів України обговорювали важливі назвознавчі проблеми, визначали перспективи ономастичних студій. Про це свідчать організовані на базі цього структурного підрозділу наукові семінари «Проблеми регіональної ономастики» (1994 р.), «Реконструктивні можливості ономастики» (1995 р.), «Ономастика східних слов'ян» (1996 р.), «Проблеми ономастичного словотвору» (1997 р.), «Українська ономастика (семінар, присв. 90-річчю від дня народження К. К. Цілуйка)» (1998 р.). На жаль, Українська ономастична комісія в особі її голови А. П. Непокупного не долучилася до цих важливих ономастичних заходів, що негативно позначилося на співпраці Комісії з відділом ономастики Інституту української мови НАН України. З незрозумілих причин було порушено засадничий принцип діяльності УОК, яка в попередні періоди у своїй науково-організаційній роботі спиралася на профільну групу ономастики Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР.

Початок другого тисячоліття ознаменувався змінами і в діяльності Української ономастичної комісії, і в її складі. У 2001 р. у Кіровограді (тепер Кропивницький. — С. В.) відбулася ІХ Всеукраїнська ономастична конференція «Ретроспекція і перспективи української ономастики». Це був останній ономастичний форум, на якому прозвучала згадка про УОК (у пленарній доповіді її голови А. П. Непокупного). Усі наступні ономастичні заходи проходили без участі Української ономастичної комісії. Ідеться передусім про ономастичні семінари, які організував і проводив у цей період відділ ономастики Інституту української мови НАН України, а саме: «Українська пропріальна лексика» (2000 р.), «Іншомовні елементи в ономастиці України» (2001 р.).

Формально Українська ономастична комісія діяла до 2006 р., коли помер її голова А. П. Непокупний. З об'єктивних причин у роботі Комісії наста-

ла перерва, яка, проте, тривала недовго. З ініціативи колишнього секретаря УОК д.ф.н., члена-кореспондента НАН України В. В. Німчука було поновлено діяльність Комісії. Це сталося 2007 р. на XII Всеукраїнській ономастичній конференції в Чернівцях. Під час конференції також затверджено оновлений склад УОК і склад її бюро. Головою Комісії обрано В. В. Німчука, заступником — д.ф.н. О. П. Карпенко, секретарем — к.ф.н. С. О. Вербича. Серед членів Комісії — д.ф.н., завідувач кафедри загального та слов'янського мовознавства Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка Д. Г. Бучко, д.ф.н., професор кафедри української мови Дніпропетровського (тепер Дніпровського. — С. В.) університету ім. О. Гончара В. О. Горпинич, д.ф.н., головний науковий співробітник Інституту української мови НАН України І. М. Железняк, д.ф.н., завідувач кафедри загального та слов'янського мовознавства Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова Ю. О. Карпенко, д.ф.н., дійсний член Наукового товариства ім. Т. Шевченка О. А. Купчинський (м. Львів), д.ф.н., завідувач кафедри загального та слов'янського мовознавства Національного університету «Києво-Могилянська академія» В. В. Лучик, д.ф.н., професор кафедри української мови Національного університету «Києво-Могилянська академія» Л. Т. Масенко, к.ф.н., доцент кафедри української мови Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна І. В. Муромцев, к.ф.н., старший науковий співробітник Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича Р. І. Остащ, д.ф.н., декан філологічного факультету Донецького національного університету Є. С. Отін, д.ф.н., завідувач кафедри української мови Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського Н. М. Павликівська, д.ф.н., завідувач кафедри словацької філології Ужгородського національного університету С. М. Пахомова, к.ф.н., доцент кафедри історії та культури української мови Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича Я. П. Редьква, д.ф.н., завідувач кафедри української філології Хмельницького національного університету М. М. Торчинський, д.ф.н., провідний науковий співробітник Інституту народознавства НАН України М. Л. Худаш (м. Львів), д.ф.н., професор кафедри словацької філології Ужгородського національного університету П. П. Чучка, д.ф.н., завідувач відділу ономастики Інституту української мови НАН України В. П. Шульгач. До складу бюро УОК увійшли В.В. Німчук, О.П. Карпенко, С.О. Вербич, В.В. Лучик, М.М. Торчинський.

Перше засідання оновленого складу Української ономастичної комісії відбулося 28 квітня 2009 р. На ньому було вирішено відновити вихід бюлетеня «Повідомлення Української ономастичної комісії», покликаною інформувати українських ономастів про актуальні проблеми українського і слов'янського назвознавства, роботу ономастичних осередків, наукові заходи, присвячені найрізноманітнішим питанням дослідження власних назв. Голова Комісії В. В. Німчук виступив з ініціативою підготувати Словник української ономастичної термінології, адже з часу виходу «Словника російської ономастичної термінології» Н. В. Подольської (М., 1978; перевид.— М., 1988) подібних праць у межах Східної Славії не було (першу спробу укладання такого словника зробив В. В. Німчук, який 1966 р. опублікував проект української ономастичної термінології [3 : 24–43]). Через три роки такий словник було підготовано зусиллями Д.Г. Бучка і Н.В. Ткачової (Словник української ономастичної термінології / Уклад. Д. Г. Бучко, Н. В. Тка-

чова — Х., 2012. — 256 с.; згадані ономасти покликаються у словникові на проект В. В. Німчука. — С. В.).

Оновлена Українська ономастична комісія виступила співорганізатором шести всеукраїнських ономастичних конференцій: XIII Всеукраїнської ономастичної конференції (Ужгород, 2009 р.), XIV Всеукраїнської ономастичної конференції «Українська онімія в просторі й часі» (Івано-Франківськ, 2011 р.), XV Всеукраїнської ономастичної конференції «Український ономастикон: типологія, словотвір, функціонування» (Хмельницький, 2013 р.), XVI Всеукраїнської ономастичної конференції «Українська ономастика: минуле, сучасне, перспективи» (Одеса, 2015 р.), XVII Міжнародної ономастичної конференції, присв. 80-річчю від дня народження проф. Д. Г. Бучка «Актуальні проблеми української та інослов'янської ономастики» (Тернопіль, 2017 р.).

У 2011 р. у складі Української ономастичної комісії відбулися зміни у зв'язку зі смертю її членів — Ю. О. Карпенка та М. Л. Худаша. На чергових засіданнях Комісії було ухвалено рішення ввести до її складу д.ф.н., завідувача кафедри граматики англійської мови Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова О. Ю. Карпенко, к.ф.н., доцента кафедри міжслов'янської комунікації і журналістики Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського М. Д. Матієва (однак М. Д. Матієв не підтвердив своєї участі в Українській ономастичній комісії, що, очевидно, зумовлено зміною профілю його наукових зацікавлень; основну увагу М. Д. Матієв тепер зосереджує на дослідженні діалектної лексики і фразеології), к.ф.н., доцента кафедри української мови Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника М. М. Габорака. На жаль, це були не останні зміни в складі УОК, пов'язані зі смертю її членів. У 2014 р. не стало Д. Г. Бучка, у 2015 р. — Є. С. Отіна й Р. І. Остаха, у 2016 р. — П. П. Чучки.

У 2017 р. на засіданні Комісії в межах роботи XVII Міжнародної ономастичної конференції в Тернополі до складу УОК введено д.ф.н., професора кафедри української мови Ужгородського національного університету Л. О. Белея, к.ф.н., завідувача кафедри загального та слов'янського мовознавства Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка Г. В. Бачинську, д.ф.н., професора кафедри інформаційних систем управління Донецького національного університету ім. В. Стуса (м. Вінниця) Г.П. Лукаш, к.ф.н., доцента кафедри слов'янської філології ім. проф. І. Свенціцького Львівського національного університету ім. І. Франка Л. Р. Остах. Замість О. А. Купчинського, за його добровільною згодою, до складу Комісії введено д.ф.н., завідувача кафедри української мови Львівського національного університету ім. І. Франка З. О. Купчинську.

У 2017 р. не стало голови Української ономастичної комісії В. В. Німчука, а 2018 р. — члена Комісії з Ужгородського національного університету Л. О. Белея, що спричинило нові зміни в складі УОК. У 2018 р. на засіданні Бюро Комісії (з опитуванням інших членів Комісії) головою Української ономастичної комісії обрано д.ф.н., старшого наукового співробітника відділу історії української мови та ономастики Інституту української мови НАН України С. О. Вербича, секретарем — к.ф.н., доцента кафедри української мови та прикладної лінгвістики Інституту філології Київського національного університету ім. Т. Шевченка Л. О. Кравченко. Станом на сьогодні в складі Української ономастичної комісії — 18 осіб. Бюро Комісії представляють: д.ф.н., старший науковий співробітник відділу історії української мови та

ономастики Інституту української мови НАН України С. О. Вербич (голова Комісії), д.ф.н., провідний науковий співробітник відділу історії української мови та ономастики Інституту української мови НАН України О. П. Карпенко (заступник голови), к.ф.н., доцент кафедри української мови та прикладної лінгвістики Інституту філології Київського національного університету ім. Т. Шевченка Л. О. Кравченко (секретар), д.ф.н., завідувач кафедри загального та слов'янського мовознавства Національного університету «Києво-Могилянська академія» В. В. Лучик, д.ф.н., завідувач кафедри української філології Хмельницького національного університету М. М. Торчинський. Серед членів Комісії — к.ф.н., завідувач кафедри загального та слов'янського мовознавства Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка Г. В. Бачинська, к.ф.н., доцент кафедри української мови Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника М. М. Габора, д.ф.н., професор кафедри Дніпровського національного університету ім. О. Гончара В. О. Горпинич, д.ф.н. І. М. Желєзняк, д.ф.н., завідувач кафедри граматики англійської мови Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова О. Ю. Карпенко, д.ф.н., завідувач кафедри української мови Львівського національного університету ім. І. Франка З. О. Купчинська, д.ф.н., професор кафедри інформаційних систем управління Донецького національного університету ім. В. Стуса Г. П. Лукаш, д.ф.н., професор кафедри української мови Національного університету «Києво-Могилянська академія» Л. Т. Масенко, д.ф.н., доцент кафедри української мови Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна І. В. Муромцев, к.ф.н., доцент кафедри слов'янської філології ім. проф. І. Свенціцького Львівського національного університету ім. І. Франка Л. Р. Осташ, д.ф.н., професор кафедри словацької філології Ужгородського національного університету С. М. Пахомова, к.ф.н., доцент кафедри історії та культури української мови Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича Я. П. Редька, д.ф.н., в.о. завідувача відділу історії української мови та ономастики Інституту української мови НАН України В. П. Шульгач.

Нині Українська ономастична комісія працює в межах тих завдань, які визначені положенням про її діяльність, а саме: координує роботу регіональних ономастичних осередків, бере участь у підготовці й організації всеукраїнських ономастичних конференцій, зокрема чергової, вісімнадцятої, яка відбуватиметься 2019 р. на базі Львівського національного університету ім. І. Франка, готує до друку бюлетень «Повідомлення Української ономастичної комісії» (станом на сьогодні видано 3 випуски нової серії. Останній з них, третій, побачив світ 2018 року), консулює державні інституції з різних питань функціонування, правопису й перейменування назв столичних вулиць і українських ойконімів, зокрема Комісію з питань найменувань Київської міської державної адміністрації й Інститут національної пам'яті України.

Отже, розвиток ономастичної науки, а також постійний суспільний запит на кваліфікований аналіз й оцінення процесів, які відбуваються в сучасному українському онімному просторі, визначають важливість функціонування Української ономастичної комісії. Осмислюючи понад піввіковий період діяльності УОК, можна стверджувати, що вона успішно виконує завдання, які на неї покладено. Звичайно, не все із запланованого вдається реалізувати, що зумовлено передусім об'єктивними чинниками — браком коштів на оплату відряджень членів Комісії як в Україні, так і за її межами, а також на

систематичне видання бюлетеня. Це негативно позначається на міжнародній співпраці Української ономастичної комісії, а також спричиняє нерегулярність виходу бюлетеня «Повідомлення Української ономастичної комісії». Однак поступ ономастичної науки й дедалі більше зацікавлення соціуму різними аспектами функціонування власних назв визначає потребу подальшої роботи Української ономастичної комісії, тобто перспективи її діяльності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Архів Української ономастичної комісії.
1. *Дригалкін В. І.* Українська ономастична комісія // Повідомлення Української ономастичної комісії / Відп. ред. К. К. Цілуйко. — К., 1972. — Вип. 9. — С. 14–17.
 2. *Єфименко І. В.* Ономастика // Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України — 75, 1930–2005: Матеріали до історії / Відп. ред. В. Г. Скляренко. — К., 2005. — С. 243–260.
 3. *Німчук В. В.* Українська ономастична термінологія (проект) // Повідомлення Української ономастичної комісії / Відп. ред. К. К. Цілуйко. — К., 1966. — Вип. 1. — С. 24–43.
 4. *Німчук В. В.* Українська ономастична комісія: сьогодення і перспективи // Повідомлення Української ономастичної комісії. Нова серія / Відп. ред. В. В. Німчук. — К., 2012. — Вип. 1 (16). — С. 6–13.
 5. *Стрижак О. С.* В українській ономастичній комісії // Повідомлення Української ономастичної комісії / Відп. ред. К. К. Цілуйко. — К., 1975. — Вип. 12. — С. 3–6.
 6. *Цілуйко К. К.* Підсумки і перспективи розвитку радянської ономастики // Питання ономастики : Матеріали II Респ. наради з питань ономастики. — К., 1965. — С. 3–15.
 7. *Цілуйко К. К.* Міжнародна ономастична комісія // Повідомлення Української ономастичної комісії / Відп. ред. К. К. Цілуйко. — К., 1972. — Вип. 9. — С. 3–9.
- Ukrainian language institute the NAN of Ukraine

REFERENCES

- Archive of the Ukrainian Onomastic Commission.
1. *Drygalkin V. I.* Ukrainian Onomastic Commission // Report of the Ukrainian Onomastic Commission / Ed. K. K. Tsilyuko. — Kyiv, 1972. — Fasc. 9. — P. 14–17.
 2. *Yefimenko I. V.* Onomastics // Institute of Linguistics named after. O. O. Potebni NAS of Ukraine — 75, 1930–2005: Materials to the history / Ed. V. H. Sklyarenko. — Kyiv, 2005. — P. 243–260.
 3. *Nimchuk V. V.* Ukrainian onomastic terminology (project) // Report of the Ukrainian Onomastic Commission / Ed. K. K. Tsilyuko. — Kyiv, 1966. — Fasc. 1. — P. 24–43.
 4. *Nimchuk V. V.* Ukrainian onomastic commission: Present and Future // Report of the Ukrainian Onomastic Commission. New series / Ed. V. V. Nimchuk. — Kyiv, 2012. — Fasc. 1 (16). — P. 6–13.
 5. *Stryzhak O. S.* In the Ukrainian Onomastic Commission // Report of the Ukrainian Onomastic Commission / Ed. K. K. Tsilyuko. — Kyiv, 1975. — Fasc. 12. — P. 3–6.
 6. *Tsilyuko K. K.* The results and prospects of the development of Soviet onomastics // Questions of onomastics: Proceedings of II Republic conference on onomastics. — Kyiv, 1965. — P. 3–15.
 7. *Tsilyuko K. K.* International Onomastic Commission // Report of the Ukrainian Onomastic Commission / Ed. K. K. Tsilyuko. — Kyiv, 1972. — Fasc. 9. — P. 3–9.

S. O. VERBYCH

ON THE EVE OF THE UKRAINIAN ONOMASTIC COMMISSION'S 60th ANNIVERSARY: ACHIEVEMENTS AND PROSPECTS

The article analyzes the activity of the Ukrainian Onomastic Commission (UOC) since its inception — 1960 and to this day. It is specially noted the main directions of scientific and organizational work of this institution at the department of literature, language and art studies of the National Academy of Sciences of Ukraine: the coordination of research on onomastics between different Ukrainian institutes; organization of conferences on various issues of onomastic theory and practice; consultations to the organs of the Verkhovna Rada of Ukraine, ministries and departments of the republic for solving various practical problem that arise during the preparation of political division books, encyclopedias, dictionaries and geographic atlases, addressing issues of renaming streets and settlement names. The purpose and tasks of the published organ of the Commission — the bulletin «Report of the Ukrainian Onomastic Commission» are determined. It is deals with the composition of UOC in different periods of its activity. The importance of the further work of the Ukrainian Onomastic Commission and the prospects of its work is emphasized in view of the development of the Onomastic Science and the increasing interest in society in various aspects of the functioning of its own names.

Keywords: Ukrainian Onomastic Commission, bulletin «Report of the Ukrainian Onomastic Commission», Onomastics Department of Ukrainian Language Institute of National Academy of Sciences of Ukraine, onomastic studios, and the names of the centers.